

Arvoisa puheenjohtaja, valtuutetut ja Laukaan yhteisistä asioista kiinnostuneet.

Perussuomalaisten valtuustoryhmä haluaa alkuun kiittää viranhaltijoita hyvällä ammattitaidolla valmistellusta talousarvioesityksestä sekä taloussuunnitelmasta vuosille 24-25. Ensi vuoden talousarvion ja toiminnan suunnittelu on aivan ymmärrettävästi erityisen haasteellista, koska monia ulkoisia muutostekijöitä ei pysty tässä vaiheessa tarkasti arvioimaan. Hyvinvointialueen toiminta alkaa vuoden vaihteessa, energian hinnan kehityksen arviointi ja monet muut, jopa kansainväliset vaikutukset tekijät tuovat varmasti vaikeuksia määrittää tarkasti Laukaan kunnan talouden tunnuslukuja.

Valtuustoryhmämme pitää erittäin hyvänä tätä vuoropuhelua, jota nyt ja pitkin syksyä on jo käyty valtuutettujen kanssa lautakunnissa ja muissa toimielimissä. Varsinkin ensin vuonna on odotettavissa, että tuota avointa vuoropuhelua tulee pystyä jatkamaan ja tarvittaessa näitä hyväksytyjä suunnitelmia tulee olla valmius myös säätää suuntaan tai toiseen. Talousarviota ei ole kaiverrettu graniittiin - eikä niin tule tehdä, se on vain suunnitelma - paras mahdollinen ammattitaidolla tehty arvio ensi vuodesta. Kunnan taloustilanne on tulevalle vuodelle erityisen heikko ja siksi korostamme säästäväisyyttä ja esitämme investointeihin leikkauksia ja muutenkin talouteen yleisesti vahvaa harkintaa. Esitämme siis tuohon ensi vuoden talousarvioesitykseen seuraavanlaisia korjauksia ja tarkennuksia tehtäväksi.

1. Leppäveden liikuntahalli - uhka vai mahdollisuus

Jotta saadaan tämä valtuuston pääöksentekokoneisto heti alkuun lämmitettyä käyntilämpötiloihin - toivottavasti ei kuitenkaan ylikiirroksille, niin aloitetaan Leppäveden liikuntahallilla.

Edellisen valtuuston tekemä päätös Leppäveden liikuntahallihankkeesta on oikeusprosessien jälkeen ilmeisesti konkretisoitumassa ensi vuoden alussa. Yleinen käsitys on, että kunta on sitoutunut taloudellisesti siihen ja että kunnalla on velvoitteita tuohon hankkeeseen osallistumisessa, ainakin suunnitelmien ja sopimusten tarkentamisen ja laatimisen osalta. Jos hallin rakentaminen alkaa, niin ainakaan tämän talousarvion osalta kunta ei sido siihen minkäänlaisia resursseja. Ei rahaa eikä muutakaan tukea.

Leppäveden liikuntapuistoon on toki varattu ensi vuodelle reilut 200 000 euroa, mutta hallia ei ole investointilistalla tai tekstissäkään mainittu millään tavalla. Oletettavaa kuitenkin on, että ensi vuoden aikana hallin hanke tarkentuu merkittävästi. Ja mahdollisesti sitä koskevat talousluvut tarkentuvat myös. Melkoista epävarmuutta tämän hankkeen ympärillä tällä hetkellä on, eikä luottamusta ainakaan lisää se, että jos sinne internetin hakukoneeseen Googleen kirjoittaa kaksi hakusanaa: "Happee maksukyky", niin vastaukseksi tulee velkomustuomioita ja muita maksuhäiriöitä. Nämä maksuvaikeudet ja ongelmat julkisuuskuvan kanssa eivät ainakaan lisää luottamusta talousosaamiseen, jos Happeen nimi tulee esille. Valtuustoryhmämme mielestä Leppäveden liikuntahalliin liittyvistä kunnan taloudellisista velvoitteista tai mahdollisesta resurssien varaamisesta hankkeeseen tulee olla kuvaus talousarvioesityksessä. Onko syytä lisätä asia teknisen palvelualueen riskeihin? Vai kunnan strategiaan, kohtaan mahdollisuuksia?. Ja kuka tai mikä kunnan taho on vastuussa kunnan vastuiden valmistelusta.

2. Ukrainalaiset - tilapäisen suojelun jatkaminen

Talousarvioesityksessä käsitellään kaikkea ja kaikkia talouden tunnusluvuilla. Minäkin olen siellä monessa paikassa vain pelkkä numero. Sieltä löytyy mainittuna esimerkiksi vanhus- ja vammaispalvelut, kulttuuripalvelut jne jne - joille kaikille on annettu hintalappu. Minkään henkilöstöryhmän osalta ei ole laillista estettä esittää ne kustannukset, joita toiminnasta kunnalle ja sen veronmaksajille aiheutuu.

Läpinäkyvyys lisää luottamusta. Kaikkien kulujen, joihin käytetään verovaroja on oltava julkishallinnon normien mukaisesti täysin läpinäkyviä. Perussuomalaisten valtuustoryhmä oli yksimielisesti tukemassa päätöksentekoa, jossa kuntaamme haluttiin ottaa ukrainasta tilapäisen suojelun tarpeessa olevia henkilöitä. Kunnanhallitus teki kesän alussa päätöksen 100 henkilöstä, jolloin arvioitiin sen olevan oikeassa suhteessa kunnan heikkoon taloustilanteeseen. Tänäpäin tuota asiaa käsitellään myöhemmin tarkemmin.

Mutta talousarviossa ei ole missään kohdin avattu avoimesti, paljonko kunta tähän ukrainalaisia koskevaan apuun sitoo määrärahoja tai muita resurssejaan.

Ukrainalaisia koskevat asiat on kuitattu lyhyesti vain viittaamalla valtion yleisiin korvaus perusteisiin. Ukrainalaisten apuun käytettävä taloudellinen tuki ei voi olla tabu, jota kuntalaisille tai valtuutetuille ei kerrota. Se on vain yksi kustannustekijä kaikkien muiden ohella. Paitsi että juuri sitä koskien valtuutetut ovat tehneet ihan erillisen päätöksen. Siksi ryhmämme esittää, että tuo ukrainalaisia koskeva taloudellinen tuki ja resurssien käyttö kirjoitetaan myös läpinäkyvästi auki talousarvioon - ihan omana kohtanaan. Jotta myös päätöksentekijöille, valtuutetuille syntyy selkeä käsitys tekemänsä päätöksen hintalapusta. Olemme saamassa ukrainalaisista ison joukon uusia kuntalaisia - olisi perin kummallista, jollei tästä ainutlaatuisesta tapahtumasta ole erikseen kuvausta tai mainintaa talousarviossa.

Perussuomalaisten valtuustoryhmä esittää huolensa kunnan velkaantumisesta ja siksi esitämme investointiohjelmaan seuraavia muutoksia:

3. Konsernihallinto

- Sivulla 55 mainitaan, että kunnanhallituksen ja valtuuston kustannuspaikat yhdistetään. Arvio kuluista on 962 te josta henkilö kuluja 302 te. Olisi toivottavaa, että läpinäkyvyyden ja selvyyden vuoksi kuvattaisiin edes yleisellä tasolla, mistä tuo noin 600 te kustannus koostuu.
- Vehniällä olevan Vuorenmäen yritys alueeseen on varattu esirakentamiseen 0,9 miljoonaa euroa. Ryhmä kannattaa strategian mukaisia vetovoimahankkeita, mutta kehottaa samalla suureen varovaisuuteen ja harkintaan näiden investointien osalta. Vain 15 minuutin ajomatkan päässä on vastaavanlainen Äänekosken investointi, Hirvaskangas, joka ei ole tainnut aivan kehittyä kuten kaupunki aikanaan suunnitteli. Kunnan taloustilanne tulee siis huomioida ja alueen suunnittelua ja toteutusta tulee tehdä vaiheittain kunnan taloustilanteen asettamissa rajoissa.

Investointisuunnitelma -

- Uuden ruokapalvelukeskuksen osalta tekstissä lienee virhe. Sivun 111 mukaisesti pelkkään suunnitteluun varataan kaksi miljoonaa. Melko kallista pohdintaa, jos summa menisi oikeasti pelkkään suunnitteluun. Kankkusen essolla kaikenlaista pohdintaa tehdään huomattavasti halvemmalla. Hyvinvointialueen ja POKEn osallistumista tähän rakennushankkeeseen voisi myös avata, jos neuvotteluja on jo käyty.
- Talouden tasapainottamiseen liittyen sivulla 21 mainitaan Teknisen palvelualueen pieninvestoinneista että niitä olisi pienennetty aikaisempiin vuosiin verrattuna 50 000 eurolla. Investointisuunnitelmassa - ja sivulla 112, luku on kuitenkin 550 000 euroa, eli säästön sijaan onkin kasvatettu summaa aikaisempiin vuosiin verrattuna 50 te:lla. Erillistä, teknisen lautakunnan tekemää päätöstä tuon summan kasvattamiseksi ei löytynyt. Lienee siis syytä korjata - onko kyseessä säästö vai kustannusten kasvu. Muutoinkin tuo puoli miljoonaa euroa olisi syytä avata hiukan tarkemmin, pienemmiksi kokonaisuuksiksi.
- Saralintaan on varattu investointisuunnitelmassa 95 te ensi vuodelle ja 1,9 miljoonaa euroa seuraavalle vuodelle. Ryhmämme esittää, että kaikkia Saralintaan varattuja investointeja siirretään vähintään vuodella tässä taloustilanteessa,
- Uuden Kuntalan suunnitteluun on varattu 30 te. Esitämme, että tosiasiallisesti uuden Kuntalan rakentamis hankkeeseen ei osoiteta lainkaan varoja, vaan kaikki mahdollinen valmistelu- ja suunnittelu tehdään virkamiestyönä, ilman ylimääräisiä kustannuksia.
- Nuorisolle piiskaa, välinpitämättömyyttä vai aitoa panostusta.

Vaikuttaa siltä, että jos asiaa ei ole mainittu talousarvioesityksessä tai investointisuunnitelmassa, niin mitään niiden ulkopuolista asiaa ei tapahdu. Paitsi joskus. Satamaan tupsahti monen yllätykseksi padelkenttä. Se vaan lipsahti siihen vähän niin kuin aikanaan Jätteenmäelle faksi - ihan pyytämättä.

Perussuomalaisten ryhmä esittää, että nuoria laukaalaisia ja heidän viihtyvyyttä kunnassa arvostetaan myös teoin. Nuorisovaltuustossakin esillä ollut uimahyppytorni tulisi vihdoinkin viimein saada konkreettisena investointina ensi vuoden investointiohjelmaan ja siitä edelleen työohjelmiin. Siis kirjataan se mustilla aakosilla valkoiselle paperille, että tekninen palvelualue konkreettisesti aloittaa toimenpiteet rakentamiseksi jo ensi kesänä. Investointien osalta olemme edellä esittäneet jo säästöjä, joista osan voisi kohdentaa nuorisoon. Keski-ikäiset aikuiset osaavat kyllä pitää puolensa, olisiko nyt myös nuorten vuoro, - esteettömyys, näkövammaisten ja liikuntarajoitteisten osalta talousarvioesityksessä ei ole konkreettisia tavoitteita joihin varattaisiin myös mahdollisia resursseja. Useat meistä tulevat myöhemmällä iällä tarvitsemaan liikuntarajoitteisten elämää helpottavia apuvälineitä ja alamme arvostaa myös sitä jos asia on huomioitu jo rakentamisen yhteydessä. Pyörätuolille tarkoitettua ajoluiskaa käyttävät mielellään myös muuttomiehet ja siivouspalvelut.

Talousarvioesitykseen toivotaankin tämä asia huomioitavaksi ja siihen varattaisiin taloudellisia resursseja esim. koulutuksen tai seminaarin osalta, jotta kunnan esteettömyyssuunnitelma saataisiin laadinnan jälkeen myös asiallisesti laadittua ja esiteltyä. Kannattaa muistaa että kunnassa on erittäin iso - ja kasvava ikääntyvien ryhmä, joiden olosuhteiden parantamiseen tulee kiinnittää huomiota.

Yleisinä huomioina tähän loppuun on todettava myös pari positiivista asiaa talousarviosta. Tervehdimme lolla ensi vuoden budjetissa olevaa Peurunka - Kuusaa kevyenliikenteen väylää. On hieno asia, että kunnalla oli suunnitelmat valmiina ennakoon, kun tämän hankkeen toteuttamis mahdollisuutta hiukan yllättäen kunnalta kysyttiin.

Toisena asian mainittakoon Investointisuunnitelman osana, omana liitteenään esitetty yhdyskuntatekniikan investoinnit. Tämä liite ansaitsee erityisen kiitosmaininnan selkeydellään ja ennen kaikkea sillä läpinäkyvyydellä, joka merkittävästi lisää luottamusta määrärahojen käytön suunnitteluun. Tämän menettelytavan toivoisi yleistyvän muidenkin investointisuunnitelmien osalta.

Tästä on hyvä jatkaa kunnan talouden suunnittelua ensi vuodelle. Kiitos.